

รูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์
สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*
The Model of Administration for Excellence of Buddhist
administration towards excellence of the Sangha Colleges
under Mahachulalongkornrajavidyalaya University

อมรรัตน์ เตชะนอก, กนกอร สมปราชญ์ และพระมหาพิสิฐ วิสิฐปญโญ
Amonrat Tecanok, Kanokorn Somprach and Phramaha Phisit Visitthapanyo
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Amonrat560@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ 2) ตรวจสอบโมเดลสมการการบริหารงานวิชาการเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ 3) พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-Method Research) แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระยะ

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่ามี 7 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ด้านการนำองค์กร 2) ด้านกลยุทธ์ 3) ด้านผู้รับบริการ 4) ด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) ด้านบุคลากร 6) ด้านการปฏิบัติงาน และ 7) ด้านผลลัพธ์ และมี 21 องค์ประกอบย่อย มี 110 ตัวบ่งชี้

2. ผลการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้ ค่าสถิติค่าไคว์สแควร์ (X^2) = 1781.370 ค่าองศาอิสระ (Df) เท่ากับ 323 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P-Value) = 0.000 แสดงว่าค่าไคว์ส

*ได้รับบทความ: 8 มิถุนายน 2565; แก้ไขบทความ: 17 ตุลาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 25 ธันวาคม 2565
Received: June 8, 2022; Revised: October 17, 2022; Accepted: December 25, 2022

ควรวีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณพารามิเตอร์ (RMSEA) = 0.000 ค่าดัชนีรากที่สองกำลังสองเฉลี่ย (SRMR) = 0.088 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) = 0.927 ค่าดัชนีตรวจสอบความกลมกลืน (TLI) = 0.902

3. ผลจากการพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักการแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหา/วิธีการ 4) ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และ 5) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารเชิงพุทธ; ความเป็นเลิศ; วิทยาลัยสงฆ์

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the components and indicators of Buddhist administration towards excellence; 2) to examine the congruence of the Buddhist administration equation model towards excellence; 3) to develop a model of Buddhist administration towards excellence; 4) to assess a model of Buddhist administration towards excellence of Sangha Collages under Mahachulalongkornrajavidyalaya University. This study was carried out by means of mixed research method. The study was divided into 4 phases as follows:

The research results were as follows:

1. The components and indicators of Buddhist administration towards excellence of Mahachulalongkornrajavidyalaya University: the results of the study revealed that there were 7 main components: (1) organizational leadership, (2) strategies, (3) service recipients, (4) measurement, analysis and knowledge management, (5) personnel, (6) operations, and (7) outcomes, and also there were 21 sub-components with 110 indicators.

2. The results of the examination of the congruence of the Buddhist administration equation model towards excellence consistent with empirical data and meet the specified criteria were as follows: statistical value qui-square (χ^2) = 1781.370, degree of freedom (Df) = 323, statistical significance (P-Value) = 0.0000. This indicated that qui-square does not have statistical significance. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.000, Standard Root Mean Square Residual (SRMR) = 0.088, Comparative Fit Index (CFI) = 0.927, Tucker-Lewis Index (TLI) = 0.902.

3. The result of the development of a Buddhist administration model towards excellence revealed that the model consisted of (1) conceptual principles; (2) model objectives, (3) content/methods; (4) expected outcomes and (5) conditions for success.

4. The results of the evaluation of the Buddhist administration model for excellence showed the model's suitability, feasibility and usefulness at a high level.

Keywords: The Model of Administration for Excellence of Buddhist; towards excellence; Sangha Colleges

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสภาพแวดล้อมของโลกและระบบการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเนื่องจาก มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรตามลักษณะของการบริหารงานในลักษณะของมหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐ ซึ่งมีใช้หน่วยงานราชการแต่ก็ไม่ใช่ออกชนต้องบริหารงานตามนโยบายของสภามหาวิทยาลัย และคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่มีการวางแนวคิดบริหารเฉพาะ ดังนั้นการบริหารของมหาวิทยาลัยต้องปรับการบริหารให้คล่องตัว รวดเร็วมุ่งผลสัมฤทธิ์แต่เนื่องด้วยบุคลากร และผู้บริหารมีลักษณะการใช้ชีวิตและการปฏิบัติงานในกรอบของราชการมาเป็นระยะเวลากว่า 133 ปี และรวมทั้งในระบบเริ่มของการเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2540 จึงมีผลให้ระบบหลายประการยังอยู่ในระหว่างการปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (กาญจนา คุณารักษ์, 2543)

จากหลักธรรมไตรสิกขาทำให้ผู้วิจัยเห็นความสัมพันธ์ของรูปแบบในการบริหารงานตาม

หลักไตรสิกขา ด้วยการใช้มรรคมีองค์แปดเป็นตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของบุคลากร 3 ระดับ คือ ระดับศีล เน้นให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามรูปแบบลักษณะภาระงานที่รับผิดชอบ ปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบข้อบังคับ เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้ร่วมงาน (สัมมาอาชีวะ) รู้จักการประสานงานได้ถูกต้องเหมาะสม (สัมมาวาจา) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน (สัมมากรรมันตะ) มีความขยันพากเพียรเรียนรู้สิ่งที่ยาก พร้อมทั้งจะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (สัมมาวายามะ) ระดับสมาธิ เน้นให้บุคลากร มีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ (สัมมาสมาธิ) สามารถรู้เท่าทันสถานะภายใน-ภายนอก สามารถปรับตัวเข้ากับรูปแบบงานและสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม (สัมมาสติ) ระดับปัญญา มุ่งพัฒนาให้ผู้ปฏิบัติงานมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เพื่อพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ (สัมมาทิฐิ) มีความริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมกันนั้นก็สามารถเป็นแบบอย่างนำพาเพื่อนร่วมงานให้ปฏิบัติตามได้ (สัมมาสังกัปปะ) นอกจากนี้ลักษณะพิเศษของปัญญา มีหน้าที่ที่ตรวจทานกระบวนการทำงานทุกขั้นตอน ดังจะเห็นได้ว่า

อริยมรรคเริ่มต้นจากสัมมาทิฐิ ว่าด้วยปัญญาก่อน แต่เมื่อลงสู่ภาคปฏิบัติต้องเริ่มจากศีลคือสัมมาวาจา ก่อน เพราะศีลมีลักษณะเป็นฐานรองรับ สมาธิและ นำไปสู่ปัญญา แต่การจะทำให้ศีลมีความถูกต้อง หมดจดได้ก็ต้องอาศัยปัญญาคอยตรวจสอบการทำงานแบบอริยมรรคนั้นจึงไม่สามารถขาดขั้นตอน อย่างไม่อย่างหนึ่ง หรือเลือกทำเฉพาะสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก่อนหลักได้ เพราะเป็นปัจจัยสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน และเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเป็นเกณฑ์ คุณภาพการศึกษาเพื่อผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence: EdPEX) ประกอบด้วย 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) ลูกค้า 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการ ความรู้ 5) บุคลากร 6) การปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์เป็นบรรทัดฐานสำหรับการประเมินตนเอง เพื่อพัฒนางานขององค์กรตามสภาพการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงไปผู้บริหารต้องศึกษารูปแบบในการ พัฒนาองค์กรให้เหมาะสมกับสภาพบริบทและ ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และในปัจจุบัน และทำให้ผู้วิจัย สนใจที่จะศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงาน เชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนา ทั้งหลักสูตร และการเรียนการสอนให้ก้าวทันการ เปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับการเรียนรู้ยุคใหม่ โดยการพัฒนา อาจารย์ผู้สอน สื่อการสอน แหล่ง แหล่งเรียนรู้การพัฒนาระบบการทดสอบ การวัด และประเมินผลที่ได้มาตรฐาน และระบบประกัน คุณภาพการศึกษา ที่จะใช้ประโยชน์ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2552)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาองค์ประกอบ การพัฒนาการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และให้ทราบระดับที่ปฏิบัติจริงตามองค์ประกอบ ระดับการพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงพุทธ สู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อจะเป็นข้อมูลในการหาแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงองค์กรให้ดีขึ้น หรือพัฒนาผู้บริหาร และบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัยให้ทันสมัย ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ในยุคโลกาภิวัตน์ และเป็นที่ยอมรับของคนในยุค ปัจจุบันและให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป ในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด การบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัย สงฆ์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง กลมกลืนโมเดลสมการโครงสร้างการบริหาร เชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงพุทธ สู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหาร เชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-Method Research) ผู้วิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ระยะที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ ของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประชากร ใช้วิธีโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ (target group interview) เป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก ซึ่งสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกได้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติในส่วนของจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ มจร.ส่วนกลาง วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย วิทยาเขตอุบลราชธานี วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาลัยสงฆ์มหาสารคาม วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด วิทยาลัยสงฆ์เลย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม และวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดการศึกษาคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักธรรม

4. สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า มี 7 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ด้านการนำองค์กร 2) ด้านกลยุทธ์ 3) ด้านผู้รับบริการ 4) ด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) ด้านบุคลากร 6) ด้านการปฏิบัติงาน และ 7) ด้านผลลัพธ์ และมี 21 องค์ประกอบย่อย มี 110 ตัวบ่งชี้

2. ผลการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้ค่าสถิติค่าไควสแควร์ (χ^2) = 1781.370 ค่าองศาอิสระ (Df) เท่ากับ 323 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P-Value) = 0.0000 แสดงว่า ค่าไควสแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณพารามิเตอร์ (RMSEA) = 0.000 ค่าดัชนีรากที่สองกำลังสองเฉลี่ย (SRMR) = 0.049 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) = 0.927 ค่าดัชนีตรวจสอบความกลมกลืน (TLI) = 0.902

3. ผลจากการพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) หลักการแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหา/วิธีการ 4) ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และ 5) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า มีองค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบ 28 องค์ประกอบย่อย และ 110 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นกรอบการดำเนินงานบริหารจัดการการศึกษาให้มีคุณภาพและงานของ Hawk (2004) ที่พบว่าโมเดลมัลคัมบัลด์ริจ มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดำเนินการแปลและเรียบเรียงจากเกณฑ์ดังกล่าวได้เป็นเกณฑ์คุณภาพการศึกษา เพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ (Educational Criteria for Performance Excellence: EdPEX) ประกอบด้วย การดำเนินงาน 7 หมวดคือ หมวด 1 การนำองค์กร หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ หมวด 3 การมุ่งเน้นลูกค้า หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ หมวด 5 การมุ่งเน้น ผู้ปฏิบัติงาน หมวด 6 การจัดการกระบวนการ และหมวด 7 ผลลัพธ์ ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวสามารถนำมาใช้ เป็น กรอบการดำเนินงานบริหารจัดการการศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ

2. ผลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหา

จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติค่าไคว์สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 1781.370 ค่าองศาอิสระ (Df) เท่ากับ 323 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P-Value) เท่ากับ 0.0000 แสดงว่า ค่าไคว์สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.000 ค่าดัชนีรากที่สองกำลังสองเฉลี่ย (SRMR) เท่ากับ 0.049 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.927 ค่าดัชนีตรวจสอบความกลมกลืน (TLI) เท่ากับ 0.902 แสดงว่า โมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์คือสอดคล้องกลมกลืนกับบริบทของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์ดัชนีความกลมกลืนของสมการโครงสร้างความสัมพันธ์ตัวแบบ (ยุทธ ไกยวรรณ, 2556)

3. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย 1) รูปแบบ 2) หลักการแนวคิด 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) หลักธรรม /วิธีการปฏิบัติ 5) ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และ 6) กลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ มีองค์ประกอบทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านการนำองค์กร ดำเนินการตามหลักไตรสิกขา วิธีปฏิบัติ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และกลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ 2) องค์ประกอบด้านกลยุทธ์ดำเนินการตามหลักไตรสิกขา วิธีปฏิบัติ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และกลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ 3) องค์ประกอบด้านผู้รับบริการ) ดำเนินการตามหลักไตรสิกขา

วิธีปฏิบัติ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และกลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ 4) องค์ประกอบด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ดำเนินการตามหลักไตรสิกขา วิธีปฏิบัติ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และกลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ 5) องค์ประกอบด้านบุคลากรดำเนินการตามหลักไตรสิกขา วิธีปฏิบัติ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และกลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ 6) องค์ประกอบด้านการปฏิบัติงานและได้แบ่งการปฏิบัติงานออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5) การวัดประเมินผล 6) การนิเทศการศึกษา และ 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในดำเนินการตามหลักไตรสิกขา วิธีปฏิบัติ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และกลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ 7) องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ดำเนินการตามหลักไตรสิกขา วิธีปฏิบัติ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และกลไกขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ ของของวิทยาลัยสงฆ์สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เนื่องจากผู้วิจัยได้มีการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอย่างลุ่มลึกและมีกระบวนการพัฒนารูปแบบหลายขั้นตอน จึงทำให้รูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับหลักการประเมินตามแนวคิดของคณะกรรมการด้านมาตรฐาน สำหรับการประเมิน

ผลทางการศึกษา (Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งกล่าวข้างต้นมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อประเมินการพัฒนาารูปแบบไปตามมาตรฐานการประเมินใน 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ (หลักการประเมินตามแนวคิดของคณะกรรมการด้านมาตรฐานสำหรับการประเมินผลทางการศึกษา, 2542) ด้านความเหมาะสมและด้านความถูกต้อง

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

1.1 ด้านกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับการวางแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยดำเนินงานตามหลักไตรสิกขาและเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

1.2 ด้านผู้รับบริการ มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นนิสิตและผู้มีส่วนเสียและปรับปรุงการให้บริการผู้เรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

1.3 ด้านการปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมมาปรับใช้ปฏิบัติในกระบวนการทำงานของบุคลากรและกำหนดภาระที่ชัดเจนและตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

1.4 ด้านผลลัพธ์ มหาวิทยาลัยควรพัฒนาตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

1.5 ด้านการนำองค์กร มหาวิทยาลัย ควรกำหนดวิสัยทัศน์ และค่านิยม พันธกิจ ทิศทางการบริหารงานของมหาวิทยาลัย และถ่ายสู่การปฏิบัติงานให้บุคลากรทราบและเข้าใจอย่างทั่วถึง และสร้างวัฒนธรรมการทำงานของบุคลากรที่ทำให้ นิสิตและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือกลุ่มอื่นที่มารับ บริการได้รับความประทับใจและส่งเสริมให้นิสิต และบุคลากรสร้างความผูกพันกับมหาวิทยาลัย

1.6 ด้านการวัดวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยควรนำข้อมูลการ ประเมินผลการดำเนินงานมากำหนดเป็นกลยุทธ์ การพัฒนางานของมหาวิทยาลัย

1.7 ด้านบุคลากร ผู้บริหารระดับสูง ของมหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับการรักษา บุคลากรโดยการสร้างขวัญและกำลังใจในการ ทำงาน และควรนำผลการประเมินของบุคลากรไป จัดทำแผนในการพัฒนาบุคลากรต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำเอาองค์ประกอบและ ตัวแปรที่สำคัญที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงลงสู่ การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยแบ่งออกเป็นวิจัย เชิงปฏิบัติการและวิจัยเชิงคุณภาพ

2.2 นำรูปแบบที่สร้างขึ้นนำไปปฏิบัติ ในวิทยาลัยสงฆ์ แล้วทำวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research)

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความเป็นเลิศขององค์กร โดยออกแบบเป็นโมเดล สมการโครงสร้างแบบพหุระดับ Multilevel Structural Equation Model (MSEM) ซึ่งอาจจะมีตัวแปร ปัจจัยที่น่าสนใจศึกษาเพิ่มเติมได้อีก

2.4 ควรมีการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการให้บริการเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2.5 ควรมีการศึกษาการพัฒนา กลยุทธ์การบริหารงานให้สอดคล้องกับเกณฑ์เกณฑ์ คุณภาพการศึกษา เพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ (Educational Criteria for Performance Excellence: EdPEX)

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการวิจัยรูปแบบการบริหารเชิงพุทธ สู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัดมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สรุปเป็น องค์ความรู้ ตามแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา คุณารักษ์. (2543). *พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF). *การประชุมวิชาการกองบริการการศึกษา, 23 พฤศจิกายน 2552*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ยุทธ ไถยวรรณ. (2556). *การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

